

ഡിജിറ്റൽ കാലത്തെ കുടുംബബന്ധങ്ങൾ: സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ സ്വാധീനവും പരിവർത്തനവും

Krishna Aravind

Assistant Professor, Department of Malayalam, Panampilly Memorial Government College, Chalakudy, Thrissur, India

Article information

Received: 16th June 2025

Received in revised form: 30th July 2025

Accepted: 20th August 2025

Available online: 25th October 2025

Volume: 1

Issue: 3

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17462423>

Abstract

The digital revolution of the twenty-first century has brought fundamental changes in the sphere of family relationships. Through social media, mobile technology, and internet connectivity, significant transformations have occurred in the ways family members communicate, build intimacy, and engage in intergenerational dialogue. This research paper analyzes the impact of digital technology on families in Kerala and examines both the benefits and challenges arising from it. By integrating regional research with international studies, the paper sheds light on the reconstruction of family values in the digital age, the complexities of privacy, and the digital divide between generations.

സാരാംശം

ഇരുപത്തിയൊന്നാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ഡിജിറ്റൽ വിപ്ലവം കുടുംബബന്ധങ്ങളുടെ മേഖലയിൽ അടിസ്ഥാനപരമായ മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. സാമൂഹ്യമാധ്യമങ്ങൾ, മൊബൈൽ സാങ്കേതികവിദ്യ, ഇന്റർനെറ്റ് കണക്ടിവിറ്റി എന്നിവയിലൂടെ കുടുംബാംഗങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ആശയവിനിമയ രീതികൾ, അടുപ്പ നിർമ്മാണം, തലമുറകൾ തമ്മിലുള്ള സംവാദം എന്നിവയിൽ നിർണായകമായ പരിവർത്തനങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഈ ഗവേഷണ പ്രബന്ധം കേരളത്തിലെ കുടുംബങ്ങളിൽ ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ സ്വാധീനം വിശകലനം ചെയ്യുകയും ഇതുവഴിയുണ്ടാകുന്ന ഗുണങ്ങളും വെല്ലുവിളികളും പഠിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പ്രാദേശിക ഗവേഷണങ്ങളും അന്താരാഷ്ട്ര പഠനങ്ങളും സമന്വയിപ്പിച്ച്, ഡിജിറ്റൽ കാലഘട്ടത്തിൽ കുടുംബ മൂല്യങ്ങളുടെ പുനർനിർമ്മാണം, സ്വകാര്യതയുടെ സങ്കീർണ്ണതകൾ, തലമുറകൾ തമ്മിലുള്ള ഡിജിറ്റൽ വിഭജനം എന്നീ വിഷയങ്ങളിലേക്ക് ഈ പ്രബന്ധം വെളിച്ചം വീശുന്നു.

പ്രധാന വാക്കുകൾ:- കുടുംബബന്ധങ്ങൾ, ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യ, സാമൂഹ്യമാധ്യമങ്ങൾ, മലയാളം സമൂഹം, കുടുംബ ആശയവിനിമയം

ആമുഖം

സമകാലിക മലയാളി സമൂഹത്തിൽ കുടുംബം എന്ന അടിസ്ഥാന സാമൂഹിക യൂണിറ്റ് വ്യാപകമായ പരിവർത്തനത്തിന് വിധേയമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.¹ പരമ്പരാഗത കേരളീയ കുടുംബ വ്യവസ്ഥയുടെ പ്രത്യേകതകളായ മാതൃവംശീയത, കൂട്ടുകുടുംബ സമ്പ്രദായം, തലമുറകൾ തമ്മിലുള്ള അടുത്ത ബന്ധം എന്നിവയെ ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യ എങ്ങനെ സ്വാധീനിക്കുന്നു എന്നത് വിശദമായ പഠനത്തിന് അർഹിക്കുന്ന വിഷയമാണ്.

കേരളത്തിലെ ഡിജിറ്റൽ സാക്ഷരതാ പരിപാടികൾ കുടുംബാംഗങ്ങളെ ഡിജിറ്റൽ ലോകവുമായി പരിചയപ്പെടുത്തുന്നതിൽ പ്രധാന പങ്ക് വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്.² കൈറ്റിന്റെ (കേരള ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ ആൻഡ് ടെക്നോളജി ഫോർ എജുക്കേഷൻ) ഡിജിറ്റൽ സാക്ഷരതാ പദ്ധതികൾ കുടുംബാംഗങ്ങളിൽ, പ്രത്യേകിച്ച് മുതിർന്നവരിൽ, സ്മാർട്ട് ഫോൺ ഉപയോഗം, ഇന്റർനെറ്റ് പ്രവേശനം, സാമൂഹ്യമാധ്യമങ്ങളിലെ സുരക്ഷിത പങ്കാളിത്തം എന്നിവയിൽ ജാഗ്രത വർദ്ധിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.³

സൈദ്ധാന്തിക അടിത്തറ

കുടുംബ വ്യവസ്ഥാ സിദ്ധാന്തവും ഡിജിറ്റൽ മാധ്യമങ്ങളും

കുടുംബത്തെ ഒരു ജീവനുള്ള വ്യവസ്ഥയായി കാണുന്ന സിദ്ധാന്തത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യ കുടുംബത്തിന്റെ ഘടനയിലും പ്രവർത്തനത്തിലും ഗുണപരമായ മാറ്റങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നു.⁴ പരമ്പരാഗത കേരളീയ കുടുംബത്തിൽ ശാരീരിക സാന്നിധ്യത്തിന് ഉണ്ടായിരുന്ന പ്രാധാന്യം ഡിജിറ്റൽ കാലത്ത് വെർച്വൽ സാന്നിധ്യത്താൽ പൂരകമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

സാമൂഹിക നിർമ്മിതി സിദ്ധാന്തം

ഡിജിറ്റൽ മാധ്യമങ്ങൾ കുടുംബാംഗങ്ങൾക്കിടയിൽ പുതിയ അർത്ഥ നിർമ്മാണ പ്രക്രിയകൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നു എന്ന കാഴ്ചപ്പാടിലൂടെ, കുടുംബ ബന്ധങ്ങളുടെ സാമൂഹിക നിർമ്മിതി എങ്ങനെ പുനർനിർവ്വചിക്കപ്പെടുന്നു എന്ന് വിശകലനം ചെയ്യാവുന്നതാണ്.⁵

സാഹിത്യ പരിശോധന

കേരളത്തിലെ കുടുംബ പഠനങ്ങൾ

കേരള സർവകലാശാലയുടെ കുടുംബ പഠന വിഭാഗത്തിന്റെ സമീപകാല ഗവേഷണങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് കേരളീയ കുടുംബങ്ങളിൽ സംഭവിക്കുന്ന പരിവർത്തനങ്ങൾ ആരോഗ്യപരമായ പ്രത്യാഘാതങ്ങളുണ്ടാക്കുന്നു എന്നാണ്.⁶ ഏകാംഗ കുടുംബങ്ങളുടെ വർദ്ധനവ്, ദൂരെ താമസിക്കുന്ന മക്കളുമായുള്ള ആശയവിനിമയത്തിൽ ഡിജിറ്റൽ മാധ്യമങ്ങളുടെ പ്രാധാന്യം, വിദേശത്തു ജോലി ചെയ്യുന്ന കുടുംബാംഗങ്ങളുമായുള്ള ബന്ധം നിലനിർത്തൽ എന്നിവയിൽ സാങ്കേതികവിദ്യ നിർണായക പങ്ക് വഹിക്കുന്നു.

സാമൂഹ്യമാധ്യമങ്ങളുടെ സ്വാധീനം

മലയാളി കുടുംബങ്ങളിൽ വാട്ട്സ്ആപ്പ്, ഫേസ്ബുക്, ഇൻസ്റ്റാഗ്രാം തുടങ്ങിയ പ്ലാറ്റ്ഫോമുകളുടെ വ്യാപകമായ ഉപയോഗം കുടുംബ ആശയവിനിമയ രീതികളിൽ വലിയ മാറ്റം വരുത്തിയിട്ടുണ്ട്.⁷ കുടുംബത്തിലെ വിവിധ തലമുറകളിലെ ആളുകൾ ഒരേ ഡിജിറ്റൽ പ്ലാറ്റ്ഫോമിൽ ഇടപെടുന്നത് പരമ്പരാഗത അധികാര ഘടനകളെ സവാലിന് വിധേയമാക്കുന്നു.

ഡിജിറ്റൽ വിഭജനവും തലമുറാവിടവും

കേരളത്തിലെ സാമൂഹിക നീതി വകുപ്പിന്റെ പഠനങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതിക

വിദ്യാഭ്യാസത്തിലെ പ്രവേശനത്തിൽ തലമുറകൾ തമ്മിൽ വ്യത്യാസമുണ്ട് എന്നാണ്.⁸ മുതിർന്ന പൗരന്മാർക്ക് ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ ഉപയോഗത്തിൽ വെല്ലുവിളികൾ അനുഭവപ്പെടുന്നു, അതേസമയം യുവതലമുറ അതിൽ പ്രാവീണ്യം നേടിയവരാണ്.

വിശകലനവും ചർച്ചയും

പട്ടിക 1. കുടുംബ ആശയവിനിമയത്തിന്റെ പരിവർത്തനം

ആശയവിനിമയ മാർഗ്ഗം	പരമ്പരാഗത കേരളീയ കുടുംബം	ഡിജിറ്റൽ കാലത്തെ കേരളീയ കുടുംബം
പ്രധാന മാധ്യമം	നേരിട്ടുള്ള സംസാരം, കത്തുകൾ	വാട്ട്സ്ആപ്പ്, വീഡിയോ കോൾ, സാമൂഹ്യ മാധ്യമങ്ങൾ
സമയ പാറ്റേൺ	നിശ്ചിത സമയങ്ങൾ, ദീർഘ സംഭാഷണങ്ങൾ	തുടർച്ചയായ സന്ദേശങ്ങൾ, തൽക്ഷണ പ്രതികരണം
സ്വകാര്യത	കുടുംബത്തിനുള്ളിൽ പരിമിതം	സാർവ്വജനീകമാകാനുള്ള സാധ്യത
ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ പരിമിതികൾ	ശാരീരിക സാന്നിധ്യം ആവശ്യം	ആഗോള കണക്ടിവിറ്റി
തലമുറാ ബന്ധങ്ങൾ	മുതിർന്നവരുടെ അധികാരം	റിവേഴ്സ് മെന്ററിംഗ്

ഡിജിറ്റൽ ആശയവിനിമയ മാധ്യമങ്ങൾ കേരളീയ കുടുംബങ്ങളിൽ 'തുടർച്ചയായ ഭാഗിക ശ്രദ്ധ' (Continuous Partial Attention) എന്ന പ്രതിഭാസം സൃഷ്ടിക്കുന്നു.⁹ ഇത് കുടുംബാംഗങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ആഴത്തിലുള്ള സംവാദങ്ങൾക്ക് തടസ്സമായേക്കാം.

കുടുംബ സ്വകാര്യതയുടെ പുനർനിർവ്വചനം

ഡിജിറ്റൽ മാധ്യമങ്ങളുടെ വ്യാപനം കേരളീയ കുടുംബങ്ങളിൽ സ്വകാര്യതയുടെ പുതിയ അർത്ഥങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നു. 'ഷെയറിംഗ്' (Sharenting) എന്ന പ്രതിഭാസത്തിലൂടെ മാതാപിതാക്കൾ കുട്ടികളുടെ വിവരങ്ങൾ സാമൂഹ്യമാധ്യമങ്ങളിൽ പങ്കുവെക്കുന്നത് കുട്ടികളുടെ ഡിജിറ്റൽ സ്വകാര്യതയെ ബാധിക്കുന്നു.¹⁰

തലമുറകൾ തമ്മിലുള്ള ഡിജിറ്റൽ അറിവുകൈമാറ്റം

കേരളത്തിലെ കുടുംബങ്ങളിൽ 'റിവേഴ്സ് ഡിജിറ്റൽ മെന്ററിംഗ്' എന്ന രസകരമായ പ്രതിഭാസം കാണപ്പെടുന്നു. യുവ തലമുറ മാതാപിതാക്കളെയും മുത്തശ്ശിമാരെയും ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യയിൽ പരിശീലിപ്പിക്കുന്നു. ഇത് പരമ്പരാഗത കേരളീയ കുടുംബത്തിലെ അധികാര ബന്ധങ്ങളിൽ മാറ്റം വരുത്തുന്നു.

പട്ടിക 2. സാമ്പത്തികമായ ഡിജിറ്റൽ വിഭജനം

സാമ്പത്തിക ഘടകം	ഉയർന്ന ഡിജിറ്റൽ കഴിവുള്ള കുടുംബങ്ങൾ	കുറഞ്ഞ ഡിജിറ്റൽ കഴിവുള്ള കുടുംബങ്ങൾ
ഉപകരണ പ്രവേശനം	ഒന്നിലധികം ഉയർന്ന നിലവാരമുള്ള ഉപകരണങ്ങൾ	പരിമിതമായ, പുരാതന ഉപകരണങ്ങൾ
ഇന്റർനെറ്റ് കണക്ടിവിറ്റി	അതിവേഗ, പരിമിതിയില്ലാത്ത പ്രവേശനം	പരിമിതവും വിശ്വസനീയമല്ലാത്തതുമായ കണക്ഷൻ
ഡിജിറ്റൽ സാക്ഷരത	സങ്കീർണ്ണമായ ഉപയോഗ രീതികൾ	അടിസ്ഥാനപരമായ ഉപയോഗം മാത്രം
സ്വകാര്യത നിയന്ത്രണം	സജീവമായ സുരക്ഷാ നടപടികൾ	പരിമിതമായ സുരക്ഷാ അവബോധം

സാമൂഹിക പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ

കുടുംബ മൂല്യബോധത്തിന്റെ പരിവർത്തനം

കേരളത്തിലെ പരമ്പരാഗത കുടുംബ മൂല്യങ്ങളായ ബഹുമാനം, ഐക്യം, പരസ്പരസഹായം എന്നിവ ഡിജിറ്റൽ മാധ്യമങ്ങളിലൂടെ പുതിയ രൂപങ്ങളിൽ പ്രകടമാകുന്നു.¹² എന്നിരുന്നാലും, ഓൺലൈൻ ഇടപെടലുകൾ നേരിട്ടുള്ള മാനുഷിക ബന്ധങ്ങൾക്ക് പകരമായി മാറുന്നതിന്റെ അപകടങ്ങളും ഉണ്ട്.

മാനസികാരോഗ്യത്തിലെ സ്വാധീനം

കേരളത്തിലെ മാനസികാരോഗ്യ പഠനങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് അമിതമായ സാമൂഹ്യമാധ്യമ ഉപയോഗം കുടുംബാംഗങ്ങളിൽ, പ്രത്യേകിച്ച് കുമാരക്കാരിൽ, ഉത്കണ്ഠയും വിഷാദവും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു എന്നാണ്.¹³

സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക അസമത്വം

ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യയിലേക്കുള്ള അസമമായ പ്രവേശനം കേരളത്തിലെ കുടുംബങ്ങൾ തമ്മിൽ പുതിയ തരത്തിലുള്ള സാമ്പത്തിക അസമത്വം സൃഷ്ടിക്കുന്നു.¹⁴ നഗരത്തിലും ഗ്രാമത്തിലുമുള്ള കുടുംബങ്ങൾ തമ്മിൽ ഡിജിറ്റൽ വിഭജനം വ്യക്തമായി കാണാം.

നയപരമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ

കുടുംബ ഡിജിറ്റൽ സാക്ഷരത പരിപാടികൾ

- **സമഗ്ര ഡിജിറ്റൽ സാക്ഷരത:** എല്ലാ പ്രായത്തിലുമുള്ള കുടുംബാംഗങ്ങൾക്കായി സമഗ്രമായ ഡിജിറ്റൽ സാക്ഷരത പരിപാടികൾ രൂപീകരിക്കേണ്ടത്.
- **സൈബർ സുരക്ഷാ അവബോധം:** കുടുംബങ്ങളിൽ സൈബർ സുരക്ഷയും ഓൺലൈൻ സ്വകാര്യതയും സംബന്ധിച്ച അവബോധം വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടത്.
- **തലമുറകൾ തമ്മിലുള്ള ഡിജിറ്റൽ പാലം:** വ്യത്യസ്ത തലമുറകളിലെ ആളുകൾക്കിടയിൽ ഡിജിറ്റൽ അറിവ് പങ്കുവയ്ക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ.

സാമൂഹിക നയങ്ങൾ

- **ഡിജിറ്റൽ സമത്വ പദ്ധതികൾ:** എല്ലാ കുടുംബങ്ങൾക്കും ഗുണമേന്മയുള്ള ഡിജിറ്റൽ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളിലേക്കുള്ള പ്രവേശനം ഉറപ്പാക്കുന്നത്.
- **കുട്ടികളുടെ ഓൺലൈൻ സുരക്ഷ:** കുട്ടികളുടെ ഡിജിറ്റൽ അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള നിയമനിർമ്മാണം.
- **ഗവേഷണ പിന്തുണ:** കുടുംബബന്ധങ്ങളിൽ ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ ദീർഘകാല പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ പഠിക്കുന്നതിനുള്ള തുടർഗവേഷണങ്ങൾക്ക് പിന്തുണ.

ഭാവി ദിശകൾ

ഗവേഷണ ആവശ്യങ്ങൾ

കേരളത്തിലെ കുടുംബ-ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യ ബന്ധത്തിൽ കൂടുതൽ ഗവേഷണങ്ങൾ ആവശ്യമാണ്:

- **ദീർഘകാല പ്രത്യാഘാത പഠനങ്ങൾ:** ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ കുടുംബബന്ധങ്ങളിലെ ദീർഘകാല പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ.
- **സാംസ്കാരിക പ്രത്യേകത പഠനങ്ങൾ:** മലയാളി കുടുംബങ്ങളുടെ സാംസ്കാരിക സന്ദർഭത്തിൽ ഡിജിറ്റൽ അനുഭവങ്ങൾ.

- **ആരോഗ്യ പ്രത്യാഘാത വിലയിരുത്തൽ:** ഡിജിറ്റൽ ഉപയോഗത്തിന്റെ കുടുംബാംഗങ്ങളുടെ മാനസികവും ശാരീരികവുമായ ആരോഗ്യത്തിലെ സ്വാധീനം.

സാങ്കേതിക നവീകരണങ്ങൾ

ഭാവിയിലെ സാങ്കേതിക പുരോഗതികൾ കേരളീയ കുടുംബങ്ങളെ കൂടുതൽ സ്വാധീനിക്കും:

- **ആർട്ടിഫിഷ്യൽ ഇൻറലിജൻസ്** കുടുംബ ആശയവിനിമയത്തിൽ
- **വെർച്വൽ റിയാലിറ്റി** അകലെയുള്ള കുടുംബാംഗങ്ങളുമായുള്ള ബന്ധത്തിൽ
- **ഇൻറർനെറ്റ് ഓഫ് തിംഗ്സ്** സ്മാർട്ട് ഹോം പരിതസ്ഥിതികളിൽ

ഉപസംഹാരം

ഡിജിറ്റൽ കാലത്തെ കേരളീയ കുടുംബബന്ധങ്ങൾ സങ്കീർണ്ണവും ബഹുമാനപരമായ പരിവർത്തനത്തിന് വിധേയമാകുന്നു. പരമ്പരാഗത മൂല്യങ്ങളെ നിലനിർത്തിക്കൊണ്ട് തന്നെ ആധുനിക സാങ്കേതിക സാധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിൽ കേരളീയ കുടുംബങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്ന വിജയം ആഗോള താൽപര്യമുള്ള ഒരു വിഷയമാണ്.

സാമൂഹ്യമാധ്യമങ്ങളും മറ്റ് ഡിജിറ്റൽ പ്ലാറ്റ്ഫോമുകളും കുടുംബാംഗങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ബന്ധം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള അവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, ഇവയുടെ അമിതോപയോഗം ആഴത്തിലുള്ള മാനുഷിക ബന്ധങ്ങൾക്ക് തടസ്സമായേക്കാം എന്നത് ഒരു പ്രധാന വെല്ലുവിളിയാണ്.

ഭാവിയിൽ കേരളത്തിലെ കുടുംബങ്ങൾ ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യയുമായി കൂടുതൽ സമന്വയത്തിലായിരിക്കും. ഇതിനായി ആവശ്യമായ ഡിജിറ്റൽ സാക്ഷരത, സൈബർ സുരക്ഷാ അവബോധം, സാമൂഹിക വൈകാരിക ബുദ്ധി എന്നിവ വികസിപ്പിക്കുന്നതിൽ വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ, സർക്കാർ, സിവിൽ സൊസൈറ്റി സംഘടനകൾ എന്നിവ സഹകരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

കേരളീയ കുടുംബത്തിന്റെ അനന്യതയും ആധുനിക ഡിജിറ്റൽ യുഗത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങളും സമന്വയിപ്പിക്കുന്നതിൽ വിജയിച്ചാൽ, അത് ആഗോള തലത്തിൽ കുടുംബബന്ധങ്ങളുടെ ഡിജിറ്റൽ പരിവർത്തനത്തിന് മാതൃകയാകാൻ കഴിയും. ഇതിനുള്ള പ്രയത്നങ്ങൾ ഇന്നതന്നെ ആരംഭിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

റഫറൻസുകൾ

1. കേരള സാമൂഹിക നീതി വകുപ്പ്. “ആധുനിക കാലഘട്ടത്തിൽ കൂടുകുടുംബ വ്യവസ്ഥയിൽ ഉണ്ടായ തകർച്ച.” 2025. സാമൂഹ്യ നീതി വെബ്സൈറ്റ്.
https://sjd.kerala.gov.in/website_malayalam/index.php.
2. സരോജ് കുമാർ. “കേരളത്തിലെ സാമൂഹിക പരിവർത്തനങ്ങൾ.” *മലയാളം പഠന ജേർണൽ* 15, no. 2 (2024): 45–68.
3. ജെ. ദേവിക. “സാമൂഹ്യമാധ്യമങ്ങളുടെ സാമൂഹിക പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ: കേരളം.” *സമകാലിക മലയാളം* (2023): 112–129.
4. കെ. എൻ. പണിക്കർ. *കേരള സമൂഹത്തിന്റെ ചരിത്രം*. കോട്ടയം: ഡി. സി. ബുക്സ്, 2022.
5. രാമചന്ദ്രൻ നായർ. “ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യയും കേരളീയ കുടുംബവും.” *കേരള ചരിത്ര പഠന ജേർണൽ* 8 (2023): 78–95.
6. പ്രിയ വാസുദേവൻ. “Changing Families and Its Effect on the Health of Family Members in Kerala: A Qualitative Exploration.” *Social Science & Medicine – Population Health* 18 (2022).
<https://doi.org/10.1016/j.ssmph.2022.101161>.

7. Benjamin Bailey Foundation. “കുടുംബവും സമകാലിക വെല്ലുവിളികളും.” *Malayalam Research Journal* 16, no. 1 (2024). <https://benjaminbaileyfoundation.org/MalayalamResearchJournal.html>.
8. മീര ദേവി. “മുതിർന്ന പൗരന്മാരും ഡിജിറ്റൽ വിഭജനവും.” *സാമൂഹിക നീതി പഠനങ്ങൾ* 12 (2024): 34–52.
9. Tammisalo, Kristiina, and Anna Rotkirch. “Effects of Information and Communication Technology on the Quality of Family Relationships: A Systematic Review.” *Current Sociology* 70, no. 4 (2022): 611–632. <https://doi.org/10.1177/02654075221087942>.
10. അനീൽ കുമാർ പി. “Trends, Impacts, and Emerging Perspectives on Divorce in Kerala – A Review Approach.” *Journal of Family Issues in Kerala* 7, no. 2 (2025): 123–145.
11. ശ്രീജ യു. സാമൂഹിക ശാസ്ത്ര പഠനങ്ങളിൽ സമകാലിക സമീപനങ്ങൾ. തിരുവനന്തപുരം: കേരള സാമൂഹിക ശാസ്ത്ര അസോസിയേഷൻ, 2024.
12. *Journal of Kerala Studies*. “കേരളത്തിലെ സാമൂഹിക മാറ്റങ്ങൾ.” *കേരള സർവകലാശാല ചരിത്രവിഭാഗം* 45, no. 3 (2024). <https://jihku.org/journal-of-kerala-studies/>.
13. Kollannoor, S. A., and S. Thomas. “Exploring the Influence of Family Relationship on Students’ School Well-Being.” *Children and Youth Services Review* 178 (2025): 108540. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2025.108540>.
14. വിനോദ് ടി. കെ. “ഡിജിറ്റൽ വിഭജനവും സാമൂഹിക അസമത്വവും: കേരള പ്രത്യേകത.” *കേരള സാമൂഹിക വിദ്യാഭ്യാസ കൗൺസിൽ*, 2024, 89–107.